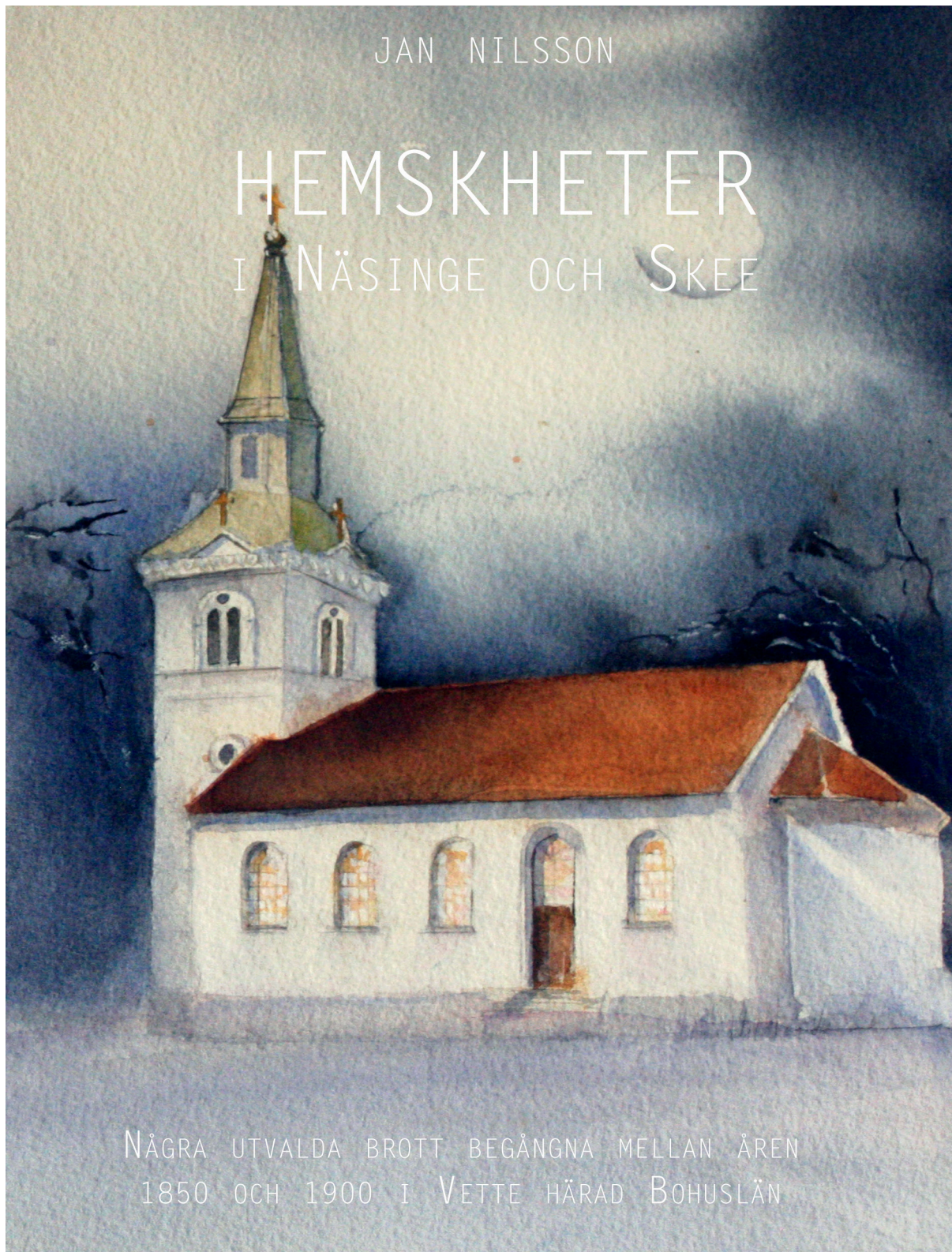

KÄLLMATERIAL

JAN NILSSON

HEMSKHETER

I NÄSINGE OCH SKEE

NÅGRA UTVALDA BROTT BEGÅNGNA MELLAN ÅREN
1850 OCH 1900 I VETTE HÄRAD BOHUSLÄN

21. HORSBROTT
BEGÅNGET: 1892
GÄRNINGSMAN: EMM A CHARLOTTA CARLSSON, GRÅLÖS

Utdrag ur domboken från Vette Häradsrätt.
Innehåller alla ingående handlingar i aktuellt mål.

Själva protokollsanteckningarna i domboken har vit bakgrund.

Till protokollet bilagda handlingar har grå bakgrund.

Originalhandlingarna kan till vissa delar vara svåra att tyda. Dels kan det bero på bläckfläckar, bortrivet papper eller att inbindningen av domboken gjorts så att ena kanten av en handling blivit "osynlig". Renskrift av texterna har gjorts så långt det är möjligt. Där texten ej kunnat tolkats, har ett frågetecken angetts.

Varje protokoll eller handling inleds med ett id-nr, ex. (v278495.b12480.s2469). Detta nr är ett id som används av företaget Arkiv Digital, när de katalogiserar och lägger ut materialet på internet. Du kan själv, med hjälp av detta id, söka fram aktuellt material på internet, men du måste då prenumerera på tjänsten. En sådan prenumeration kan lösas direkt på Arkiv Digitals hemsida.

Jan Nilsson

v281435.b5780

1894 den 18 Maj

Sessionen började kl 10 f.m.

No 44

Uti en den 16 i denna månad till Domhafvanden ingifven skrifvelse har Kronolänsmannen i häradet F W Bendroth anmält, att han, efter angivelse af hustrun Alma Olivia Larsen från Fredrikshald, för brott enligt 17 kapitlet 2§ strafflagen häktat hennes man Sågmästaren Ludvig Larsen på Vettelandsbro; och har Domhafvanden i anledning häraf utsatt ransakning med den häktade till denna dag af det pågående lagtima tinget.

Då ransakningen nu företages tillstädeskomma åklagaren och målsegaren personligen, hvarjemte den häktade, som förvarats i häradshäktet här i staden, inför Rätten införes af Poliskonstapel F Almqvist.

Den tilltalade vidgår frivilligt och under synbar rörelse, att han under loppet af de sista två åren föröfvat horsbrott med hustrun Emma Carlsson på Vettelandsbro, som vore i ännu bestående äktenskap förenad med straffången Carl Johan Carlsson från Vettelandsbro samt att frukten af den tilltalades och hustru Carlssons olofliga beblandelse blifvit ett den 10 Augusti 1893 framfödt barn, som afled den 12 derpåföljande September.

Det antecknades att Vettelandsbro är beläget i Skee socken af detta härad.

Makarna Larsen berätta sammanstämmande, att de, som båda äro norska undersåtar, för fyra år sedan inflyttade här i riket samt att de lefde i ett lyckligt äktenskap samman tills hustrun med barnen, tre till antalet, af hvilka det yngsta föddes i Augusti månad 1892, för två år sedan, af ekonomiska skäl återflyttade till Norge och bosatte sig i Fredrikshald. Deras äktenskap ingicks i Norge för sju år sedan. Ömsesidigt förklara makarna, att under deras sammanlefnad ingen anledning till missnöje dem emellan förefunnits, men att förhållandet tvärtom varit det bästa.

Målsegaren, som uppgifver att hon först för fjorton dagar sedan fick kunskap om sin mans brottsliga förhållande, förklarar, att hon vill nedlägga åtalaet mot sin man, blodt hon såsom hon säger, kan erhålla skillsmessa, men att hon har för afsigt att emot hustru Carlsson framställa ansvarsyrkande.

Allmänna åklagaren, som vill hafva här antecknadt, att hustru Carlsson samtidigt med den tilltalade blef af målsegaren angifven, men icke kunnat anträffas, fullföljer emellertid målet på eget ansvar.

Den tilltalade höres och berätta att han som är född inom äktenskapet den 7 september 1864 i Fredrikshald der fadren är arbetare, vid sin hustrus afresa från Sverige, tog sig bostad hos hustru Carlsson, hvars man redan då stod under tilltal för brott, hvarför han i omkring två år suttit och ännu sitter fången.

Den tilltalade, som säger, att hans begärelse icke skulle blifvit väckt, derest han icke måst lefva skild från sin hustru, angifver sig sjelf och hustru Carlsson hafva lika skuld till brottet. De bodde i samma rum jämväl om nätterna och deras otillåtna förbindelse vidtog snart efter målsegarens afresa samt har ända tills nu forvarit. Såsom en orsak till brottet och dess förnyande uppgifver den tilltalade, att han ofta varit berusad af starka drycker.

I nämnden upplyses, att den tilltalade gjort sig känd såsom en duglig man i sitt yrke,

hvilket han bedrifvit alltsedan han inkom i riket och icke utan framgång, samt att han eger hälften uti en vid Vettelandsbro belägen ångsåg. Den tilltalade har betalt skatt till Skee kommun och antages hafva en så betydlig sågverksrörelse, att han har anledning att i orten qvarstanna.

För prestbetygs anskaffande öfvensom för att i detta sammanhang ställa hustru Carlsson under åtal anhåller allmänna åklagaren om uppskof med målet till särskildt utsatt rättegångsdag. Den tilltalade anhåller att blifva försatt på fri fot, hvilket yrkande åklagaren bestrider.

Efter enskild öfverläggning beslutar HdRn följande i parternas afsagda

Beslut

På grund af omständigheterna i målet varder den tilltalade genast försatt på fri fot; och finner emellertid Häradsrätten skäligt utsatta ransakningen till vidare handläggning lördagen den 2 Juni 1894. klockan elfva förmiddagen, då parterna skola iakttaga inställelse, den tilltalade vid äfventyr att han, om sådant finnes nödigt, varder genom allmänna åklagarens försorg med tjenliga medel inför Rätten inställd börande åklagaren vara försedd med bevis såväl om den tilltalades lefnadsomständigheter som jemväl om tiden för det mellan den tilltalade och målsegaren ingångna äktenskap.

v281435.b6480

1894 den 2 Juni

Sessionen börjades kl 11.30 f.m.

No 75

Jämlikt Häradsrättens beslut den 18 sistlidne Maj under No 44 häröfvan i domboken företages denna rättegångsdag förnyad ransakning med Sågmästaren Ludvid Larsen på Vettelandsbro, tilltalad af allmänna åklagaren Kronolänsmannen F W Bendroth för äktenskapsbrott enligt 17 kapitlet 2§ Strafflagen, föröfvat med hustru Emma Carlsson på Vettelandsbro, som är gift med straffången Carl J Carlsson från Vettelandsbro och som i anledning af en den 28 sistlidne Maj inkommen anmälan från samme åklagare att han häktat och till kronohäktet i Uddevalla införpassat bemälte Emma Carlsson, Domhafvanden utsatt utsatt jämväl berörda ransakningsmål till handläggning denna dag, varder ransakning nu samtidigt företagen med tilltalade Ludvig Larsen och Emma Carlsson, hvarvid allmänna åklagaren, målsegaren Anna Olivia Larsen och tilltalade Ludvig Larsen personligen tillstädekomna och häktade Emma Carlsson införes under bevaking af Fånggevaldigern P A Bergendahl från Uddevalla.

Sedan målsegaren upplyst, att hon hos allmänna åklagaren samtidigt angifvit till åtal båda de tilltalade, uppläser Ordföranden protokollet från sista ransakningstillfället angående tilltalade Ludvig Larsen, hvilken tillika med åklagaren och målsegaren vitsordar protokollets riktighet, hvarefter åklagaren ingifver:

1. Följande prestbevis:

" I folge Kirkebogerne etc

Litt G

v281435.b6430

No 75 Litt G

I følge Kirkebøgerne for Fredrikshalds i Norge Sogneprestembede attesteres, at Karl Ludvig Larsen af Forældre tömerdrager Johannes Larsen og Hustru Johanne Sofie Jakobsdatter er født i Frerikshald den 7 -syvende- september 1864 -sexti fire- døbt den 25 -tyve femte- september samma Aar. og konfirmeret i Fredrikshald den 20 -tyvende- april 1879 -sytti ni- med Vitnesbyrd om meget god Kristendomskundskab. Han er gift her. Om hans moralske vandel og øvrige forhold er presteskabet intet beskjendt
Frerikshald Sogneprestembede den 29 maj 1894

J Schiörn, pers kap

2. Ett sålunda lydanade bevis:

"Fredrikshalds kirkebog etc

Litt H

v281435.b6440

No 75 Litt H

Fredrikshalds kirkebogudviser. at sagarbejder Katl Ludvig Larsen, født 1864 her, konfirmeret ?, boende i Tistedalen Fr.hald,
Alma Olivia Olsen, född 1864 her, konfirmeret 1880 ibid., ? 25 -tyve femte- mars 1887 -otti syv- her.

Fredrikshald i Norge 29 Maj 1894

J Schiörn

pers kap v281435.b6460

3. En med derå tecknad intyg så lydnade skrifvelse:

"Till Politikammaren etc

Litt I

v281435.b6450

No 75 Litt I

Till Politikammaren i Fredrikshald.

Härigenom får jag anhålla, att Politikammaren ville dels införskaffa och skyndsamt sända mig prestbevis angående här för åtal anmälde Sägmästaren Ludvid Larsen från Fredrikshald, hvilken angifvits för horsbrott, dels ock utdrag af Politikammarens minnesböcker i hvad de Larsen rörer så vida han blifvit straffad, eller om han ej undergått bestraffning för brott, bevis derom, samt att dessa handlingar måtte komma mig tillhanda senast den 1 nästa Juni.

Strömstad i Vette härads kronolänsmanskantor den 26 Maj 1894

F W Bendroth

Tilltalade Emma Carlsson erkänner det henne tillvitade brottet och berättar att hon med tilltalade Ludvig Larsen föröfvat hor alltsedan våren 1892, då hennes man C J Carlsson häktades för förfalskningsbrott och Ludvig Larsen, hvars hustru öfverflyttade, inhyste sig hos Emma Carlsson, som endast hade ett rum till sitt förfogande och der de tillatalade sammanbott, tills dess Emma Carlsson för fyra månader sedan öfverreste till Fredrikshald

i Norge för tillfälligt idkande af bagerirörelse derstädes, tilläggande Emma Carlsson, att hon den 10 Augusti 1893 framfödde ett den 12 derpåföljande September aflidet flickbarn hvartill Ludvig Larsen är fader. Angående sin lefnadsomständigheter i öfrigt berättar Emma Carlsson, att hon, som är dotter till smeden Carl Pettersson på Vettelandsbro och född inom äktenskapet, vid fem års ålder blef moderlös, hvarefter hennes fader två år senare ingick nytt äktenskap; att hon, som har fyra bröder, för tio år sedan sammanvigdes med Carl Johan Carlsson, i hvilket äktenskap födts tre barn, som ännu lefva; att hennes bemalte man, som är fyra år äldre än Emma Carlsson, i början af deras äktenskap förde ett ordentligt lefnads sätt, men så småningsom hemföll åt dryckenskapslasten, så att han under en ganska lång tid före inmanandet i häkte knappast någon dag var nykter; att hon väl tänkte söka skillsmessa från mannen, då han dömdes saker till brott, men att det nu är hennes afsigt att fortsätta äktenskapet med Carl Johan Carlsson, då han frigifves i denna eller nästkommande månad efter utståndet straffarbete. På fråga säger Emma Carlsson att hon fortfarande har sitt hemvist vid Vettelandsbro.

Åklagaren ingifver ett så lydanade

“Prestbetyg för häktade etc

Litt K

No 75 Litt K

Prestbetyg för häktade Hustru Emma Charlotta Carlsdotter u Folkestad

Emma Charlotta Carlsdotter är född den 21 Febr 1860 i Skee socken af Bohuslän

Föräldrar: Smed Carl Pettersson och h h Brita ? lefva i mindre bemedlade villkor

Uppfostrad i hemmet. 1874 första Nattvårdsgång i Skee, Christendoms-kunskap någorlunda hjälplig.

Gift 1884 med f. Handl Carl Johan Carlsson u Folkestad, som lefver men för närv är på Långholmens fängelse.

Icke förut straffad eller tilltalad för brott.

Med förmälan, att hon fullständigt förlåtit sin man hans brott samt att makarne fullt försonade, flyttat tillsammans och sitt äkteskap vilja fortsätta, anhåller målsegaren än hos åklagaren och än hos HdRn, att tilltalade Ludvid Larsen måtte förskonas från straff, hvarjemte målsegaren, med återkallande af angifvelsen jämväl emot Emma Carlsson af, såsom han säger, medlidande med Emma Carlssons små barn, hemställer, att åtalet i dess helhet måtte förfalla.

Allmänna åklagaren anser sig emellertid pliktig att fullfölja åtalet och öfverlemnar nu målet till Rättens pröfning, dervid han å de tilltalade yrkar straff för brottet såsom begånget under förmildrande omständigheter.

Det antecknas, att det i orten varit ett allmänt rykta om de tilltalades otillåtna förhållande.

Efter enskild öfverläggning beslutar HdRn följande offentligen afsagda

Utslag

Enär tilltalade Ludvig Larsen och emma Carlsson, som båda äro gifta, den förre med Alma Olivia Lartsen och den senare med Carl Johan Carlsson, genom eget erkännande och omständigheterna i målet äro lagligen öfvertygande att de sista två åren hafva gjort hor med hvarandra, pröfvar Häradsrätten, som finner brottet vara under synnerligen för-

mildrande omständigheter begånget, jemlikt 17 kap 2 och 3 §§ strafflagen, rättvist döma dem, Ludvid Larsen och Emma Carlsson, att hvardera undergå fängelse i sex månader, och varderi afbidan på att utslaget skall taga åt sig laga kraft, Emma Carlsson på fri fot försatt.

Sedan besvärshänvisning meddelats förklara samtliga parterna att de äro med utslaget nöjde.

Från Häradsrättens beslut, som uttryckte nämndens ehälliga mening, var rdföranden i så måtto skiljaktig, att han, som icke ansåg synnerliga mildrande omständigheter föreligga, fann lagligt döma de tilltalade att hvardera undergå åtta månaders fängelsestraff.

Sessionen slutades kl 1.30 e.m.